

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvzemši nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.
TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.
Račun pri poštnem ček, uradu štev. 13.633.

Zedinjena Slovenija.

Ni še dolgo tega, ko je izjavil nemški
zunanji minister Stresemann, da je glav-
na naloga nemške politike, da združi
ves nemški narod v eno celoto, čeprav
le duhovno celoto. Če je to prvi cilj nem-
škega naroda, koliko bolj mora biti kar-
dinalna zahteva malega slovenskega na-
roda, da je vsaj duhovno zedinjen ves
narod.

V času taborov, ko je slovenska za-
vest bila najmočnejša, je slovenski na-
rod to tudi čutil in ni bilo tedaj sloven-
ske vasi, iz katere ne bi odmevala za-
hteva po Zedinjeni Sloveniji. Ta za-
hteva je bila tako močna in tako jasna,
da je ostala živa tudi v časih največje de-
generacije slovenske politike. In živa je
še danes.

V prvih časih osvobojenja je sicer ka-
zalo, ko da bi postala zahteva po Zje-
dinjeni Sloveniji odveč, ker kaj nam bo
Zedinjena Slovenija, če pa imamo zje-
dinjeno Jugoslavijo.

V sedmih preobratnih letih pa se je
jasno pokazalo, da je bila ta misel na-
pačna in bolj ko kedaj se vidi danes,
da vodi pot k pravemu duhovnemu uje-
dinjenju vseh Jugoslovenov le preko
Zedinjene Slovenije.

Najprej morajo biti Slovenci celota,
potem se more šele pričeti duhovno uje-
dinjenje Jugoslavije. Najprej mora biti
zorganizirana nižja skupina, potem se
šele prične organizacija višje. Tak je za-
kon prirode in zaman ves nasproten
trud.

Naravni procesi se vrše samo postopo-
ma, nikdar skokoma. Prvo spoznanje, da
se Slovenec more obvarovati pred dru-
gimi narodi le v zvezi s Srbi in Hrvati,
je dalo Jugoslavijo. S tem je bilo izvr-
šeno politično ujedinenje Srbov, Hrva-
tov in Slovencev.

Neprimerno močnejše in učinkovitejše pa
bo to ujedinenje, če bo podprto še z
gospodarskim in kulturnim spoznanjem.
Slovenec mora spoznati, da je tudi z
gospodarskega stališča ujedinenje s Sr-
bi in Hrvati zanj v največjo korist. Če
danes to spoznanje raste ali pada, naj
presodi bralec sam. Gotovo pa je to,
da ima Slovenija en gospodarski interes,
ki se da pravilno in z uspehom zasto-
pati le od Slovenije, ki je organizirana
v enem telesu. Klic po enotni davčni
fronti — in ta klic živi v vseh strankah
— je v bistvu čisto isto ko zahteva po
v gospodarskem oziru Zedinjeni Slove-
niji.

Kardinalni argument za Zedinjeno
Slovenijo pa je na kulturnem polju. Ka-
kor za Prešernovih časih, tako velja še
danes absolutno argument, da ni mo-
goče širiti kulture med slovenskim kme-
tom, drugače ko s slovenskim jezikom.
Iz tega pa nujno sledi ne samo dolžnost
ohranitve jezika, temveč tudi njegove
gojitve. Dosledno temu pa se mora tudi
pospeševati vse, kar zahteva slovenska
kultura. Nobena kultura ni tista kulta-
ra, ki stoji samo z bergljami. Sama mo-
ra biti močna, iz lastne sile mora živeti,
sama sebi zadostiti. Zato pa slovenski
narod ne more biti brez lastne popolne
univerze, kakor ne more biti brez lastne
akademije znanosti in umetnosti ter
ostalih osnovnih kulturnih središč.

Sele ko so ta ustanovljena in zasigu-
rana, šele potem je možnost nastopa no-
ve faze ujedinenja, ko stremi slovenski
narod v duhovno skupnost z višjo skupi-
no. Ker šele tedaj more res zahtevati,
da je v skupnost sprejet kot enak med
enakimi. Dokler pa ni slovenski narod
svojih postojank docela izdelal, dokler
ni dokončal dela doma, pa tudi ne more

Nikakih diferenc radi čla-ov delegacije.

Beograd, 24. decembra. Včeraj popol-
dne je bil edini politični dogodek konfe-
renca v predsedništvu vlade med Paši-
čem in finančnim ministrom dr. Stojadi-
novičem. Šlo je za zahtevo radičevcev,
da gre kot član naše delegacije v Ameri-
ko tudi dr. Kežman in da se mu ta pra-
vica formalno prizna. O tem vprašanju
sta razpravljala prav dolgo. Ostala sta v
razgovorih cele tri ure. V teku njihovih
razgovorov je odšel povodom tega vpra-
šanja na dvor minister financ dr. Stojadi-
novič. Okoli 8. zvečer je prišel v pred-
sedništvo vlade minister za agrarno re-
formo Pavle Radič. O tej konferenci je
bil izdan kratek komunike. Po konferen-
ci je izjavil minister Pavle Radič, ko je
odhajal iz predsedništva vlade, novinar-
jem to-le: Opazil sem, da se dve vesti
glede naše delegacije za Ameriko v zad-

nji šteje. »Doma« docela pogrešno ume-
vata. Vest v »Domu« je objavljena na
podlagi informacije, ki ni bila popolna.
Ministrski svet je bil povsem soglasen
glede določitve oseb za delegacijo, ki po-
tuje v Ameriko. Vsi člani delegacije so
ravnopravni. Dr. Kežman ima specialno
nalogo, ki mu je bila sporazumno pover-
jena. On bo z našo delegacijo neprestano
v stiku. Delegacija gre na pot izključno
samo zaradi ureditve vojnih dolgov in
nima nikake zveze z najetjem posojila.
Potem takem vlada v tem vprašanju po-
polno soglasje v ministrskem svetu. Mi
vsi želimo, da naša delegacija dožee kar
najboljši uspeh. S tem je vsak nespora-
zum med radikali in radičevci v vpraša-
nju naše delegacije za Ameriko popolno-
ma izglajen.

Vprašanje izprememb v vladi še vedno odprto.

Beograd, 24. decembra. Prosvetni mi-
nister Stefan Radič najbrže se danes za-
pusti Beograd in se vrne v Zagreb, kjer
bo prebil božične praznike. Danes se,
kakor se računa, sestane Pašič in Ra-
dič. — Včeraj se je povrnil v Beograd
minister za šume in rude dr. Nikola Ni-
kić, danes pa pride tudi minister za iz-
enačenje zakonov dr. Srškić. Kljub večji

živahnosti v političnem življenju včeraj
ni nastopil noben važnejši moment. —
Vprašanje sprememb v vladi je še vedno
odprto in se, kakor izgleda, ne bo re-
šilo, dokler ne minejo prazniki. Z go-
tovostjo se računa, da bo dotlej, ko se
sestane narodna skupščina, to je do 29.
januarja 1926, položaj že popolnoma ure-
jen.

Pašič v avdijenci na dvoru.

Beograd, 24. decembra. Včeraj je bil
od 16. do 17. in pol pri ministru zunanjih
zadev dr. Ninčiču na posetu angleški po-
slanik Cunard. Ministrski predsednik
Nikola Pašič se je dopoldne in popoldne
mudil v svojem kabinetu. Četudi se je
pričakovalo, da se bodo v teku včeraj-
šnjega dne vršili važni poseti pri g. Pa-
šiču, se to vendarle ni zgodilo. Ministr-
skega predsednika je popoldne posetil
minister financ dr. Stojadinović in ostal
pri njem dalje časa. Ob tej priliki je do-
bil poslednje instrukcije v pogledu svo-
jega potovanja v Ameriko. V predse-

ništvo vlade je prišel popoldne tudi mi-
nister ver Miša Trifunović in potem še
minister poljedelstva Krsta Miletić. Ni-
sta pa mogla biti sprejeta od Pašiča. Pa-
šič je bil namreč medtem v avdijenci pri
Nj. Vel. kralju. Ta avdijenca je trajala
dve uri in je imela, kakor se zatrjuje v
vladnih krogih, čisto informativen značaj
ter je bila samo posledica Pašičeve dalj-
še službene odsotnosti. Ministrski pred-
sednik je pri tej priliki podal Nj. Vel.
kralju obsežno poročilo in mu obrazložil
svoje stališče glede notranje-politične si-
tuacije.

SOLUN — AKROPOLA GRŠKE BODOČ- NOSTI.

Atene, 24. decembra. Pangalos je iz-
javil, da mu bo kot vojnemu ministru
prvi cilj, poslati v Solun komisijo gene-
ralštabnih častnikov, ki bo imela nalogo,
izdelati načrt za utrditev Soluna. Solun
je, kakor pravi Pangalos, narodna akro-
pola bodočnosti. Obstanek Grčije je od-
visen od obstanka Soluna.

PRIHOD TURŠKEGA ZUNANJEGA MINISTRA V BEOGRAD.

Beograd, 24. decembra. Danes popol-
dne ob 2. dospe v Beograd turški mi-
nister zunanjih zadev Ruždi bey. Njegov
prihod pričakujejo v Beogradu z največ-

jim zanimanjem. Turški zunanji minister
bo prišel v stik tudi z našim zunanjim
ministrom dr. Ninčičem in se bosta oba
ministra ob tej priliki med drugim raz-
govarjala o trgovinski pogodbi med našo
kraljevino in turško državo ter bosta
imela tudi druge politične razgovore.

ZA ITALIJANIZIRANJE TIROLSKE.

Rim, 24. decembra. Fašistovski listi
pišejo, da bo nemška južna Tirolska or-
ganizirana kot posebna provinca z glav-
nim mestom Bozen. — Provinca bo
imela 250 tisoč nemških prebivalcev, po-
leg njih pa bo imela provinca tudi 78.000
Italijanov. Nemci bodo imeli samo en
list, in sicer »Alpiner Zeitung«.

delati izven doma. Premarljiv pa je slo-
venski narod, da ne bi razumel vsake
skupnosti kot nove dolžnosti dela.

Vse to je naraven zakon in samo blaz-
ni poizkusi morejo nasprotovati temu
zakonu. Zakaj razvoj narodov se vrši po-
stopoma in ne skokoma.

V časih taborov porojena Zedinjena
Slovenija mora v Jugoslaviji doživeti
svoje uresničenje. Ni v tem nobenega
separatizma, temveč samo spoznanje in
stremljenje, da se čim več stori za skup-
no domovino in za skupno državo Srbov,
Hrvatov in Slovencev. Malo bo pomagal
družini brat, ki je reven in v pomanjka-
nju, blagostanje pa bo prinesel rodbini

brat, ki je uredil svoje razmere v tako
popolni meri, da more delati tudi za
druge brate. V tem je zmisel Zedinjene
Slovenije in v tem njena večna agitato-
rična sila.

In na božični praznik, na najvišji praz-
nik družine, je treba, da to spoznanje
prodre pri vsem slovenskem narodu in
da se ta dan obnovi misel Zedinjene
Slovenije.

Pri vseh ljudeh dobre volje se bo to
zgodilo in ti ljudje bodo tudi najlepše
proslavili božične praznike. Pa tudi naj-
pravilneje, ker iz malega vodi pot k
velikemu, iz zedinjene Slovenije k čisto
ujedinjeni Jugoslaviji — in ne obratno!

Nevarnost novih poplav.

Beograd, 24. decembra. Včeraj so re-
ke, ki so zaradi tavanja snega začele na-
glo naraščati, še bolj narasle. Po neka-
terih krajih je voda že tako visoka, da
preti zopet nevarnost poplave. Hidroteh-
nični organi so v sodelovanju s politič-
nimi oblastmi in s prebivalstvom po ne-
katerih krajih podvzeli že potrebne me-
re, da se prebivalstvo zaščiti proti even-
tualni povodnji. Po zadnjih poročilih
generalne direkcije voda je Donava za-
čela v vsem svojem toku naraščati; naj-
bolj se je dvignila v zadnjih 24 urah pri
Zemunu, in sicer za 30 cm, pri Pančevu
pa za 26 cm. Sava, ki je tudi že včeraj
začela rasti, je sicer pri Zagrebu še na
isti višini, medtem ko je pri Sisku že
dosti višja, pravtako tudi pri Jasenovcu.
Pri Mitrovici, kjer je bila voda že sicer
precej visoka, je v zadnjih 24 urah na-
rasla za 80 cm. Včeraj je stala Sava pri
Beogradu 219 cm visoko, danes pa se je
dvignila še za 21 cm, tako da stoji sedaj
240 cm visoko. Tisa je le malo višja,
Drava pa celo pada, pravtako tudi Kolpa
in Vrbas. Una in Bosna sta narasli za
približno 2 metra. Od včeraj se je tudi
Morava dvignila za 1 meter. — Sava je
pri Mitrovici že nekaj dni zelo velika.
Neprestano preti opasnost, da se razlije
v en del Mačve. Do včeraj je stala Sava
pri Mitrovici na 540 cm, včeraj pa je na-
rasla do 620 cm. S tem se je nevarnost
še povečala. — Ukrepto se je vse po-
trebno, da se prebivalstvo zavaruje proti
eventualnimne zgodam.

Konference pred odhodom naše delegacije v Ameriko.

Beograd, 24. decembra. Nenadni pri-
hod ministra prosvete Stefana Radiča so
pričakovali v beograjski javnosti z naj-
večjim interesom, zlasti še zaradi tega,
ker se je ta okolnost na podlagi pisave
Radičevega »Doma« spravljal v zvezo z
Radičevim nezadovoljnostjo glede seste-
ve naše delegacije, ki ima nalogo, da
pod vodstvom ministra financ dr. Stojadi-
novića potuje v Pariz in Washington
zaradi ureditve naših vojnih dolgov. Kla-
sifikacija, kakor jo je prinesel Radičev
»Dom« se mnogo komentira v beograjski
javnosti, posebno pa v radikalni stranki.
V dobro poučenih krogih se trdi, da po-
leg vsega drugega tudi iz tehničnih raz-
logov ni mogoče izvesti kake izpremem-
be v delegaciji, ki že danes ob 3. popol-
dne pod vodstvom ministra financ dr.
Stojadinovića z O. S. E. vlakom zapusti
Beograd. Delegacija se bo zaradi neka-
terih aktualnih finančnih vprašanj gle-
de vojnih dolgov in zaradi proučevanja
ponudb za posojilo mudila nekoliko dni
v Parizu, odkoder bo potem odpotovala
v Washington. Ministra financ dr. Stojadi-
novića bo za časa njegove odsotnosti,
ki bo trajala do konca januarja 1926, za-
stopal v njegovem resortu minister za
zgradbe Nikola Uzunović, ki je imel vče-
raj celo popoldne konferenco z dr. Stojadi-
novičem, da ga ta uvede v posle na-
mestnika ministra financ. Istotako je dr.
Stojadinovića posetil minister narodne-
ga zdravja Krsta Miletić in konferiral z
njim o načrtu budžeta ministrstva narod-
nega zdravja, ki bo, kakor tudi budžeti
ostalih ministrstev znatno reduciran, da
se tako izvede čim večje štedenje v dr-
žavnem gospodarstvu. Finančnega mini-
stra dr. Stojadinovića je posetil nadalje
tudi belgijski poslanik Bel Coigne in se
je razgovarjal z njim nad eno uro. Sma-
tra se, da je ta poset v ozki zvezi s po-
tovanjem dr. Stojadinovića in njegove de-
legacije v Pariz in Washington.

Resnica o gospodarski krizi.

(Od odličnega hrvatskega industrijalca.)

Naši gospodarski strokovni in tudi politični časopisi se mnogo pečajo — zlasti v poslednjem času — o vzrokih naše gospodarske krize. Redkokateri dan mine, da ne bereš v kateremkoli časopisu o tem našem nadvse mučnem, pa važnem vprašanju. Čeprav smo takozvana agrarna država, vendar, ako ne spravimo v nekakšen harmoničen poslovni sklad v prvi vrsti kmetijstva s trgovino, obrtjo in industrijom in ako ne provedemo v tem oziru neko praktično organizacijo, ne doživimo konca te naše takozvane gospodarske krize. Paznemu bralcu časopisov ne more uiti opazka, da člankarji in kritiki o poslovnih krizah pišejo o krivdi države, o krivdi poedincev, o povojni poslovni psihotici in tudi o prenapeti davčni dolžnosti. Nimam namena braniti državno upravo. Sicer ona s tem, da ne obrača dovolj pozornosti temu pojavu, že a priori mnogo greši. Res je tudi, da nas silno obdavevanje poslovno uničuje, res je dalje, da leži krivda na mnogih poedincih, ker so opustili naš stari, zdravi običaj poslovnega in privatnega varčevanja — ali pravi vzrok našega gospodarskega ruina je drug faktor in to so naši denarni zavodi, to je poslovanje naših bančnih institucij. Znano je, da so v oni zlokočni dobi leta 1920—1922, — v dobi ustvarjanja novih industrijskih, obrtnih in trgovskih podjetij banke metale denar kar na cesto. Ni se vpraševalo, je li stvar poslovno zdrava in je li zasluži kredita — banke so kredite in posojila naravnost vsiljevale delničnim družbam in poedincem. Seveda banke niso nikoli izgubile iz vida svoj bančni poslovni interes in mastno so zaslužile na provizijah temeljnih glavnice. Služile so pri lombardiranju kredita posameznih veledeležarjev. Če so se pri poedinih kreacijah udeleževale tudi s svojim kapitalom redno s kakimi 5 do 10% delniške glavnice, so si pridržale pravico financiranja podjetja in seveda tudi pravico glavnice vpliva v upravnem svetu — potom svojih delegatov.

Zal vem iz lastne izkušnje nekaj slučajev, da so s to nerazumljivo protekcijo prišli do upravnega vodstva poedinih delniških družb popolnoma nesposobni, nekvalificirani in nevoščji gospodje, kateri so le še pospeševali ruin podjetja. Protesti upravnih svetnikov dotičnega podjetja niso imeli veljave. — Kar so bančni delegati in njihovi poslovni eksponenti veleli, tako je moralo biti, tako se je moralo poslovati. Vem za slučaje, ko so banke v tej žalostni dobi tudi same kreirale podjetja, jih financirale, jih vodile kot svoje poslovne industrijske posestevine; in ko so mislile, da je prišel pravi čas, so iz podjetja ustanovile delniško družbo. Seveda navčnih ljudi je bilo vedno dovolj, ki so kupovali delnice. Redno pa so vsa podjetja in to znamenoma bila kreirana z mnogo premajhno delniško glavnico. Banka je na ta način prisilila podjetje, da se v slučaju potrebe nabave sirovin in materiala in tudi prometnega kapitala — poslužuje novega bančnega kredita. Kreirali so sindikate ustanoviteljev, sindikate veledeležarjev in tudi upravnega sveta in banke so ob solidarnem in privatnem jamstvu poedincev — dale nove kredite. Zanimivo je dejstvo, da so se dajali po dva- do štirikrat večji krediti, kakor je znašala temeljna delniška glavnica.

V predvojnem času noben industrijalec in nobena delniška družba ni mogla dobiti kredita več kakor za polovično vrednost svojega premoženja ali pa delniške glavnice. Banke so ustvarjale z nekaj ljudmi nova podjetja, same so vodile podjetja, dovoljevale so nerazmerno visoke kredite — vprašam, kdo je potem kriv gospodarski krizi? Gotovo je, da ima pri tem delničar najmanjšo krivdo!

Nastopila je pa že 1923. in posebno 1924. leta vsled porasta dinarja — denarna kriza. Banke so podjetjem kar čez noč ustavile daljnje kredite, deloma jih tudi odpovedale, in kakor so poprej bile naravnost kar lahko mišljene z dajanjem kredita, tako so sedaj postale skeptične in trde.

Podjetja so seveda začela hirati, obrat se je vzdrževal s silo in — glede na veliko obrestno mero — z izgubo. Iskala so denar na vseh krajih in koncih. Poznam slučaj, da je leta 1923 neko podjetje vzelo pol milijona dinarjev posojila, danes, po preteku dveh let, znaša ta dolg čez 1.2 milijona dinarjev. Vsak poslovni človek ve, da v poslednjih dveh letih na Hrvaškem ni mogel dobiti kredita, kakor po 30 do 50%. Vem pa slučaje, ko so banke poslovnim ljudem zaračunavale 1% do 2% dnevni obresti, kar pomenja 55 do 73% na leto. Ali je mogoče, da se zasluži samo za obresti? Ali ni naravno, da so morala vsled tega vsa podjetja, ki so delala s kreditom bank, likvidirati ali prijaviti konkurz?

Seveda banke niso izgubile v nobenem slučaju, ker so imele v rokah privatna in solidarna jamstva poedinih sindikatov in s tem jamstvo poedincev.

Proces poslovne propasti je šel s strahovito brzi naprej. Banke so podjetja, kakor pravimo Slovenci, tirale na skante. Svoje terjatve so si plačale v prvi vrsti iz družabne imovine podjetja, če pa to ni zadostovalo, potem tudi iz zasebne imovine poedinega poroka. Ti nedolžni ljudje so na ta način, ne po svoji krivdi, ampak po krivdi slepega zaupanja do bank, prišli tudi ob svoje zasebno premoženje. Delniška glavnica je bila seveda tudi popolnoma izgubljena. — Nam poslovnim ljudem na Hrvaškem je to prav dobro znano, saj vsa javnost o tem pripoveduje. Predpostavljam, da mora o tem dejstvu voditi račune tudi naša državna oblast. In vendar se nihče ne gane, niti za en slučaj ne vemo, da bi oblastvo s svojo pravično roko poseglo v te nečuvne razmere, ki se jih more označiti za mnogo več, kakor za samo oderuštvo. — Stvar parlamenta je, stvar finančnega ministra in ministra za industrijo in trgovino je, da odpošljejo komisije pravičnih, strokovnih in nepristranskih moč na sedeže teh naših mnogih in mnogih propadlih družb — in da se tam na licu mesta in na temelju poslovnih knjig ti gospodje prepričajo o pravi krivdi onih, ki so glavni krivci. Ne verujem, da bo ta apel na državno oblastvo pomagal, zategadelj apeliram v imenu sto in sto propadlih podjetij in v imenu tisoč in tisoč delničarjev, ki so izgubili svoje delniške vloške, apeliram v imenu mnogih naših starih in poštenih trgovcev in industrijcev, ki so ob vse svoje premoženje prišli, — pravim: apeliram danes na enega od gospodov narodnih poslancev, — ki pa

mora biti predvsem neodvisen od vsake bančne zveze — da se stvari poprime in da se tej nalogi popolnoma posveti. — Koliko hvaležnega dela bi ta poslanec našel, če bi se tej nalogi posvetil, čim bi objektivno izprašal in pregledal to našo veliko nesrečo. Čeprav je večji del podjetij že ruiniran, vendar bi za bodočnost, potom zakonodajstva in parlamenta, prepričal ali mogel prepričati, da se take bančne mahinacije ne bodo več prakticirale...

Dne 6. t. m. je bila anketa velebank v Beogradu. Ker bančni ljudje ne vedo, kam bi z obilico denarja, morali so anketirati. Če bi stvar ne bila tako žalostna, bi bila naravnost smešna. Ali bi se ne moglo banke

prisiliti na najnižjo obrestno mero in da dajo deloma dolgoročne in cene kredite vsaj onim družbam, katere še niso popolnoma uničene? Ali je to pravično, da banke za vloženi denar plačajo 5% obresti, računajo pa še danes 20 do 25% obresti za kredit? Ne gre in ne sme biti, da banke goni- lijo skrivne milijonske rezerve in da gospodje generalni in drugi ravnatelji uživajo milijonske letne dohodke — ne gre in ne sme biti, da imajo toliko denarja, da ne vedo kam z njim, za pomoč naši industriji, obrti in trgovini pa, ko so te glavne panoge gospodarstva s svojim nečuvnim postopanjem že itak skoro popolnoma uničile, imajo glubla ušesa.

KUNEROL

100% na čista mast iz kokozovih orehov, zajamčeno izčiščena in higijenična.

se zopet dobiva v vsih trgovinah.

V oklopniku okoli sveta.

Spisal Robert Kraft.

Da, pampa se je izpremenila v nepregledno morje, a v tako, ki ima mnogo otokov. In ni bilo niti enega, ki bi ne bil obljuden z najraznovrstnejšimi živalmi, zlasti s konji in z govejo živino. Prvi so gotovo divji mustangi, zadnja pa je gotovo doma v najbližji estanciji, a to »najbližje« je oddaljeno gotovo mnogo, mnogo milj.

A na nobenem izmed teh otokov ni bilo prav preveč večjih živali. Videti je, kakor da konji in govedo vedo — gotovo pa jim to pove instinkt, ki pa je končno zopet le od pradedov podedovana izkušnja — da se jih ne sme rešiti prevelika množina na tak grič, ker sicer jim zmanjka krme.

Te povodnji trpe vedno le nekaj dni. Če pa se nekoč primeri, da je na griču preveč konj in goveje živine in kmalu pojedjo vse zelenje, vendar ne plava nihče k naslednjemu najbližjemu griču, tudi če bi bilo tam še dosti prostora. Tam bi plavača nikakor ne sprejeli, tam bi se takoj vnel boj z rogovi in kopiti na življenje in smrt, čeprav so živali na takih otokih zelo miroljubne, tudi če jih muči lakota. Toda rešilno zemljo si mora vsak že preje izbrati, pozneje tega ne sme več storiti, niti kobila ne dovoli dostopa sicer tako ljubljene mu zrebetu.

(164) Toda kakor rečeno, kaj takega se sploh ne zgodi. Živali vedo že vnaprej, ko beže pred povodnijo ali ko jo slutijo, koliko jih sme na grič, da ne bodo stradale nekaj dni. Čezštevili ali pozneje dospeli, odidejo sami od sebe, da si poiščejo še pravočasno manj zaseden grič.

Na otokih pa najdemo še tudi vso divjačino, ki poživlja pampo, razne antilope, jelene, nanduse, trape in... časih tudi pantra.

Morda bi kdo mislil, da panter, ki mori včasih iz gole krvočnosti in onemogoči ovčerejo v nekaterih krajih Južne Amerike, da ohladi tu enkrat svojo strast.

A to se ne zgodi. Zdi se, kakor da ima roparska žival popolnoma drug značaj. Božja zapoved jo je izpremenila v pohlevno ovco. Ali naj morda verjamemo, da se tak star panter, ki je videl povodenj vsako leto, tako zelo boji vode? Naj bo, kakor hoče — na otoku roparska žival niti ne misli, da bi davila antilope in njen glad mora biti že silno velik, da naskoči eno izmed njih.

O teh izpremembah, zlasti o povodnjih, nam pripovedujejo tudi naši lovci, da sta se rešila na isto drevo zajec in lisica in dogodil se je čudež, lisica se je bala zajca in je raje lovila ribe in zobala jagode, kakor da bi raztrgala njega.

Kače se zarijejo za časa povodnji v blato, kjer spe in sploh ne dihaajo. Južno-ameriški divji zajci in morski prešički pa se naselijo le v takih krajih, kjer sploh ni povodnji. Te živalice izpodgrebejo včasih pampo več

milj daleč, tako da konj sploh ne more dalje, ker se vdere pri vsakem koraku.

»In tamle en človek!« Leonor pogleda v ono smer, kamor kaže Adamova roka, vidi majhen otok in na njem približno dvanaest konj, goved in drugih četvernožcev, a nobenega človeka.

»Skrivalnice se gre.«

»Kaj?«

»Skril se je za ležečo kravo.«

»Pravzaprav je to čudno, da se človek, ki se mora tu nekaj časa igrati Robinzona, skriva, ko zagleda vozilo.«

»Gotovo ima slabo vest.«

»No morda je pa mož, ki še nikoli ni videl motornega čolna in se ga boji.«

Človek med živalmi je bil tako čudna prikazen, da je Leonor mnenja, da je njena dolžnost, da stvar natančneje preišče. Zakaj človek potrebuje še drugo hrano, kakor le travo in če nima noža, potem mora takorekoč vgrizniti v živega vola, da si utolaži glad.

Avtomobil je še precej oddaljen od griča. Adam je napravil svoje odkritje, o čemer pa Leonor še vedno dvomi, skozi daljnogled. Slučajno ga je nameril proti onemu otoku in v istem trenutku se mu je zdelo, da vidi, kako izgine človeška postava in tedaj je bilo lahko mogoče, da se je zmotil.

Maksimus pelje naravnost tja, potem počasi krog-inkrog otoka, živali se razburjajo; konji rezgečejo, krave mukajo.

Da omogočimo tudi p. n. ljubljanskemu občinstvu udoben nakup svojih priznanih, deloma svetovnoznanih specijalit,

smo otvorili 19. decembra t. l. svojo podružnico

v Prešernovi ulici šte. 5
(bivši lokal cvetličarne Herzmansky).

V tej, po izvirnih umetniških načrtih docela novo opremljeni prodajalni bomo nudili svojim p. n. ljubljanskim odjemalcem: vse običajno drogerijsko blago, tako kemikalije, zdravstvene in kozmetične preparate kakor vsakokake potrebščine za postrežbo in nego bolnikov, dojenčkov lid. v bogati izbiri in kar najbolj kakovosti. — Še posebej si usojamo opozoriti cenjene dame na svojo izredno dobro asortirano zalogo najizbranejših francoskih mil, parfumov in drugih lepotic. — P. n. fotografom in ljubiteljem fotografije smo na razpolago z aparati, ploščami, papirji in drugimi potrebščinami najslavnejših francoskih in nemških tvornic.

Za točno postrežbo in solidne cene jamčimo s polnim ugledom, katerega si je stekla naša tvrdka v svojem dosedanjem poslovanju širom Jugoslavije.

Drogerija „SANITAS“
CELJE

2 vprašnji prosim!

Ali so Vam znane

velike ugodnosti naše božične reklamne prodaje?

Ali ste se iste že udeležili?

Alko še ne, storite to nemudoma. Uverjeni smo, da bodo naše pošiljke napravile Vam, kakor Vašim dragim neizmerno veselje. Tudi Vi boste prijetno presenečeni kakor vsi oni, ki so naše parfume že naročili, o čemer nam priča nebroj priznanih dopisov, od katerih nekatere spodaj navajamo.

Da seznanimo široko publiko z našo izborno specialiteto parfunov, aranžirali smo božično reklamno prodajo, katera nudi udeležencem izvanredna ugodnosti.

Udeležba pri naši reklamni prodaji upravičuje vsakogar, kdor naroči

6 steklenic najfinejšega »ODEON«-parfuma
lepo sortiran v kartonu za samo Din 65.—

(namesto Din 90.—) za sledeče:

1. na udeležbi pri razdelitvi 60 velikih nagrad po nastopnem nastopu:

1 nagrada v skupni vrednosti	Din 50.000.—
2 nagradi po Din 10.000.—, skupaj	Din 20.000.—
4 nagrade po Din 5.000.—, skupaj	Din 20.000.—
2 nagradi po Din 2.000.—, skupaj	Din 4.000.—
10 nagrad po Din 1.000.—, skupaj	Din 10.000.—
41 nagrad po Din 500.—, skupaj	Din 20.500.—

2. na razdelitvi 5000 posebnih nagrad v skupni vrednosti Din 450.000.— na ta način, da mora povprečno vsaki tretji naročnik dobiti posebno nagrado; razven tega pa v ugodnem slučaju lahko odprede nanj še ena izmed velikih nagrad do 50.000 Din.

Pošljite tedaj takoj po nakaznici ali v den. pisnu znesek Din 65.— (naroči se lahko tudi več kartonov naenkrat), nakar dobite obratno maso krasno zbirko 6 steklenic »Odeon«-parfuma. Vsaki pošiljki je priložen kupon s tekočo številko ter razdelilni načrt na nagrade, s katerim se smatra strinjajočim se vsak naročnik. Vlaganje ozir. porabljen kuponov za velike nagrade se vrši pod nadzorstvom kr. notarja.

Kako plšejo naši naročniki:

V časopisu sem bral Vaš oglas za nagrado. Ker sem se pri svojih znancih prepričal, da so Vaši parfumi, kljub niski ceni fini, naročam en karton. 65 Din Vam pošiljam posebej.

Vaša pošiljka mi je napravila v resnici veliko veselje. Tako lepe izbere 6 steklenic za samo 65 Din nisem pričakoval. V enem ovitku sem našla priznanico za posebno nagrado. Pošljite mi prosim še dva kartona po 6 steklenic. Znesek Din 130.— prilažam.

Zelo veliko srečo sem imela. Pri prvi pošiljki sem dobila priznanico za posebno nagrado. Ko sem vnovič naročila 2 kartona sem pa našla v enem zopet 1 priznanico. Pošljite mi prosim takoj še dva kartona. Tudi več mojih prijateljev se je odločilo za naročilo.

Naročite torej nemudoma, kajti naša reklamna prodaja traja samo do 27. decembra. Tudi Vi boste s našo pošiljko zadovoljni!

»ODEON« tržaška kozmet. predmetov in parfunov.

Ljubljana, Večova ulica 8/a.

LJUBLJANSKA POSOJILNICA

F. Z. Z. O. Z. v Ljubljani
MESTNI TRG ŠT. 6

sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun ter
jih obrestuje najugodnejše.

VEČJE IN STALNE VLOGE OBRESTUJE PO DOGOVORU.

Posojila daje proti popolni varnosti na knjižbe, poročila
in proti ustavitvi.

VINOCET.

tovarna vinskega kisa, d. z. o. z., Ljubljana, nudi
najfinejši in najokusnejši namizni kis iz
vinskega kisa.

Zahteevajte ponudbo!

Tehnično in higijenično najmoderneje
urejena kisarna v Jugoslaviji.

Prostori: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, 2. nadstropje.

Znižane cene!

Najbolje se kupi brez dvoma

„PRI NIZKI CENI“

Ignac Žargi - Ljubljana
Sv. Petra cesta.

Nudi cenj. odjemalcem veliko izbero raznega perila, nogavic, rokavic, zimskih trikotaže ter raznih volnenih površnih jopic, jumperjev, moških sviterjev, otročjih oblek in jopic itd. Nadalje raznih vezenin, svil, krav, ter sploh veliko izbero za krojače in šivilje.

Poslovne knjige.

P. n. bančnim zavodom ter industrijskim podjetjem dobavljam poslovne knjige itd. po posebnem naročilu v fini in trpežni vezavi v najkrajšem času.

Knjigoveznica in črtalnica

A. JANEŽIČ, Ljubljana

Florijanska ulica šte. 14

Vsak hoče v Božiču in Novem letu

napraviti svojim veselje s primernim darilom in to je le mogoče, če iste kupi pri trdki

JOSIP PETELINC - Ljubljana

ki ima veliko zalogo žepnih robcev, rokavic, nogavic, pletenine, srajce za gospode, tonletne potrebščine, samoveznice, angleške šifone, fine klote, vezenin, čipke, torbice, nahrbtnike, police in še veliko, veliko drugih lepih in potrebnih stvari po znatno znižani ceni. — Na veliko in malo!

Prvovrstne

parfume in kolinske vode

tudi na vago priporoča parfumerija

„STRMOLI“

LJUBLJANA, Pod Trančo št. 1

Nepotrebna srb za božično in novoletno darilo, ker je vrdka

JOSIP PETELINC - Ljubljana

znižala v to svrhu cene šivalnim strojem in kolesom znamke „GRITZER“, „PHONIX“, „AOLER“ za 10%.

Razpis.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani oddaja

mizarska dela

pri gradbi stanovanjskih hiš v Mariboru, ob Kralja Petra lrgu.

Mizarska dela se oddajo za štiri hiše skupno ali za vsako hišo posebej.

Interesentom, našim državljanom, so na razpolago pogoji in proračuni od 28. decembra naprej ob uradnih urah v pisarni zavoda, proti plačilu nabavnih stroškov

Oferte je vložiti do 11. januarja 1926 do 12 ure priložiti 5% jamščine.

PREMOG - ČEBIN

Wellova ulica 1/II. - Telefon 56.

Stekleno

strešno opako imajo stalno v zalogi Združene opekarske d. d. v Ljubljani.

Izurjena stenografinja

in strojepiska z večletno odvetniško prakso išče službe. Gre tudi na deželo. Ponudbe prositi na upravo lista pod: »Vestnec«.

Dve mladi gospodični

Slovenki, inteligentni, privatni uradnici v Ljubljani, želita radi pomankanja znanstva stopiti v korespondenco z mladimi gospodi od 18—25 let. Le resne ponudbe s sliko na upravo »Narodnega Dnevnika« pod šifro »Ljubezenc«, »Zvestoba«.

50.000 Din

posojila išče izumitelj umotvorn epikalne važnosti, odnosno bolje situiranega sotrudnika. Cenjene ponudbe poslati na upravo lista pod značko »Izum«.

Gospodična

ki ljubi šport, želi poznanja z inteligentnim športnikom v svrhu skupnih interesov. Ponudbe na upravo lista s sliko pod šifro »šport«.

„Opeka“

prvovrstne zidke priporoča opekarna

„EMONA“ D. D.

v Ljubljani — Tovarna na Viču (Brdo) — Pisarna v Preškovski ulici 3, prilijže.

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE ŽELI

gostilna in kavarna

„CENTRAL“

(poleg Zmajskega mosta)

Se priporočata za obilen obisk

Štefan in Ana Miholič

Izšla je

Blasnikova

Velika Pratika

za navadno leto 1926,

ki ima 365 dni.

„VELIKA PRATIKA“ je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji ja bil najbolj vpoštovan že od naših pradedov.

Tudi letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini, zato pride prav vsaki slovenski rodbini. — Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 D. Kjer bi jo ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. Blasnika naslednjih tiskarna in litografski zavod Ljubljana, Breg šte. 12

TRGOVSKA BANKA D.D., LJUBLJANA

Podružnice: Maribor, Kamnik, Novo mesto, Ptuj, Rakek, Konjice, Slovenjgradec

Dunajska cesta št. 4 (v lastni stavbi)

Kapital in rezerve nad Din 19.000.000.—

Ekspozitura: Prevalje

Brzjavke: Trgovska

Telefoni: 139, 146, 458

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

SLAVENSKA BANKA D. D. PODRUŽNICA LJUBLJANA

obrestuje vloge na knjižice in v tekočem računu najpovoljnejše. — Obavlja vse bančne posle najkulantnejše.

ZLATOROG terpentinovo milo

Pesnik mu je dal lepo ime,
kemik pa idealno sestavo.

Terpentin je že od nekdaj znan kot izvrstno sredstvo za čiščenje madežev in ga uporablja kot tako vsaka gospodinja. Kakovost Zlatorog mila je povsod znana, kar dokazuje njegova splošna uporaba in priljubljenost.

Ta dva mogočna čistila sta združena v »Zlatorog terpentinovem milu« v neprekosljivo pralno sredstvo. Napravite tudi Vi poskus in kupite to idealno milo — v vsakem tisočem komadu je vprešan zlatnik po 10 frankov. Mogoče, da imate ravno Vi srečo in najdete

cekin!

SAMO

inseriranje v
„NARODNEM DNEVNIKU“
ima
POPOLN USPEH!

Inteligenten

mlad gospod, osamljen, ker mu vsakdanjemalenosti ne zadostujejo, želi spoznanstvo z enako gospodično, oziroma samostojno damo, (ne čez 26 let). Poznejša ženitev ni izključena. Cenj. dopise pod: »Aphrodite« na upravo lista.

Mlajši

upokojeni samski državni uradnik se sprejme kot tajnik večjega, odličnega podjetja v Sloveniji. Ponudbe s curriculum vitae pod »Tajnik« na upravo tega lista do 31. dec. t. l.

Iščem sobo

s separatnim vhodom najraje v središču mesta. Ponudbe na upravo pod: »1. januar 1926«.

Kontoristinja

zmožna vseh pisarniških del išče službe. Gre tudi na deželo ter nekaj mesecev brezplačno. Ponudbe prosi na upravo lista pod: »Natančna«.

Mlad poročen par

brez otrok išče stanovanje z kuhinjo in 1 sobo v Ljubljani. Plača do 1000 Din mesečno. Ponudbe na upravo lista pod: »Stanovanje«.

Poročila bi se rada

gospodična trgovsko naobražena z mladim inteligentnim gospodom v starosti 24—26 let. Premoženje postransko stvar. Ponudbe na upravo lista pod: »Zakone«.

Instrukcije

sprejme osmošolec. Ponudbe na upravo lista pod: »Osmošolec«.

Naročajte in širite „NARODNI DNEVNIK“!

Najfinejša!

KOŽUHOVINA

Stanislav Matté, Ljubljana

Prodajalna: Sodna ulica 5.

Tovarna: Kamniška ulica 20.

se priporoča za razna krznarska dela.

Vsa v zalogi nahajajoča se kožuhošina po znatno znižanih cenah, posebno jopice iz krtovine, sielalek, trik i. t. d. — Preznamem tudi vse vrste kože za strojenje in barvanje.

Najboljši švicarski pletilni stroji na svetu znamke

DUBIED

za obrt in industrijo. — Edina tovarniška zaloge za Slovenijo

JOSIP PETELINC, LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika.

Carinsko posredništvo Just Piščanec

(telefon štev. 723), javlja, da se je preselilo v nove prostore

Miklošičeva cesta št. 36 (poleg lekarne).

Posestrina: Carinsko posredništvo Josip Jaklič, Maribor, Meljska cesta št. 1 (telefon št. 347).

Obavlja vsa v carinsko stroko spadajoča dela kakor: carinjenje, nakazovanje, reklamacije, prizive, zastopanje, ekspediranje itd. najvestneje, zanesljivo in po zmernih cenah ter se p. n. občinstvu vpljudno priporoča.

Vsem našim častitim komitentom voščiva: „Srečen Božič“!

TISKARNA „MERKUR“

TRG. IND. D. D.

Tiska knjige, pravila, cenike, račune, letake, časopise, lepake, brošure, posetnice in razglednice. Izvršuje vsakovrstne trgovske kakor tudi vse druge uradne tiskovine. Lastna knjigoveznica.

LJUBLJANA - SIMON GREGORČIČEVA UL. 13. - TELEFON 552